

DOCELA MALÉ DIVADLO
LITVÍNOV
UVÁDÍ
ITY CAESARE

PREMIÉRA: 16.1.1987 V DMD LITVÍNOV

Čtyři pohledy na velkého syna věčného města

Scénař a režie : Karel Tomčík
Hudba : Petr Žižka, Jiří Potřebuješ
Scénická hudba : Orchestr činohry Docela malého divadla,
Přemysl Rut, Queen, F. Zappa
Technická spolupráce : Karel Sklenář

A PROČ CAESAR?

Tuto otázku jsem si položil, než jsem vzal do ruky tužku. Vždyť o Caesarovi bylo snad již všechno napsáno. Co nového se dá napsat o událostech starých 2000 let? Snad si jen něco domyslet, něco vymyslet a podívat se na tuto dobu jinak než je obvyklé. A tak vznikla jakási historická science-fiction, ve které vystupují sice v hlavních úlohách Caesar, Markus Antonius Kleopatra, Pompeus a další postavy Říma a Egypta padesátých let před naším letopočtem, ve kterém ale vůbec nejde o to jak se kdo jmenuje, ale daleko více o charaktery všech těch postav, které i 2 000 let po smrti potkáváme v našem současném životě.

Zaslouží si slitování vypočítavý prospěchář, mocichtivý vojevůdce, který chce pomocí armády získat světovládu, namyšlený, hrabivý člověk myslící jen na sebe? A naopak, je smrtelný ten, který svůj život zasvětil prospěchu svého národa?

To jsou otázky, které toto představení pokládá, a jak doufám, také na ně odpovídá. Jedná se o čtyři pohledy na různá období života Gaia Julia Caesara dnešními očima. Neukazuje sice čtyři úseky života tohoto velkého muže, tak jak skutečně proběhly, ale jak proběhnout mohly, nebo spíše měly. Některá historická fakta jsou vysvětlována přinejmenším netradičně, avšak toto představení si neklade za cíl vyvolat polemiku mezi historiky.

K. T.

I TY CAESARE ET TU CAESAR I TY CAESARE ET TU CAESAR I TY CAESARE

K dnešnímu představení nastoupí Docela malé divadlo v této sestavě

I. obraz

Petr Žižka : Gaius Julius Caesar
Karel Tomčík : Markus Antonius, Krassus, ostatní
Jiří Potřebuješ : Markus Antonius, Pompeus, ostatní
Klára Müllerová : Markus Antonius, Thea, ostatní
Pavel Karli : Markus Antonius, Pusilius, ostatní
Iva Žižková : Markus Antonius, otrokyně, ostatní
Jan Novák : Markus Antonius, otrokyně, ostatní
Jiřina Píšová : Markus Antonius, ostatní
Katka Novotná : Markus Antonius, otrokyně, ostatní
Radka Píšová : Markus Antonius, ostatní

II. obraz

Karel Tomčík : Gaius Julius Caesar
Petr Žižka : haruspik, reportér BBC, J. Walker, ostatní
Pavel Karli : strážný, ostatní
Jan Novák : tiskový mluvčí, legát, ostatní
Jiří Potřebuješ : posel, Kurio, Pompeus, ostatní
Iva Žižková : vědma, reportér ČTK, Kalvinus, ostatní
Jiřina Žižková : reportér Speglu, legát, ostatní
Radka Píšová : uklízečka, ostatní
Katka Novotná : reportér Gazette, G. Antonius, ostatní
Klára Müllerová : reportér ZDF, Dolabela, ostatní

P Ř E S T Á V K A

III. obraz

Jan Novák : Gaius Julius Caesar
Radka Píšová : Sidela, ostatní
Klára Müllerová : Jadała, ostatní
Jiřina Píšová : Kalpurnie, ostatní
Iva Žižková : Kleopatra, ostatní
Katka Novotná : Trosus, ostatní
Jiří Potřebuješ : Decimus, Brutus, ostatní
Petr Žižka : Potimos, ostatní
Pavel Karli : Ptolemaios, ostatní
Karel Tomčík : Pompeus, Markus Antonius, ostatní

IV. obraz

Jiří Potřebuješ : Gaius Julius Caesar
Pavel Karli : Galba, spiklenci, ostatní
Petr Žižka : Bonzalino, spiklenec, ostatní
Jiřina Píšová : Cimber, spiklenec, ostatní
Klára Müllerová : Marcellus, zapisovatel, spiklenec, ostatní
Iva Žižková : Casca, Spurina, spiklenec, ostatní
Karel Tomčík : Cicero, ostatní
Radka Píšová : spiklenec, ostatní

Zvuk, světla : Karel Sklenář, Jiří Sukovský

SAR I TY CAESARE R ET TU CAESAR I TY CAESARE ET TU CAESAR

A PROČ TEDY CAESAR?

- třeba proto, že na tuto dobu zbývá v osnovách základních škol stále méně místa
- třeba také proto, že Caesar se svým životem zařadil po bok takovým vládcům, jakými byli před ním Alexandr Veliký a po něm Čingischán
- možná i proto, že Caesar tím, že rozbil tehdy pokrokovou republiku a nastolil tak vlastně císařství, posunul lidstvo o další krok dopředu
- i proto, že jednotnou vůlí lidu byl Caesar ihned po pohřbu prohlášen Otcem vlasti a zařazen mezi bohy, jeho reformy se staly nedotknutelnými
- protože o tom, jakým byl vládcem, svědčí to, že všichni pozdější vládci Říma si dávali jeho jméno "CAESAR", čímž vznikl název císař
- ale také proto, že den kdy byl Caesar zavražděn, martius idus - 15. březen a který se stal černým dnem všech Římanů, se stal po 1 995 letech tragickým dnem jednoho národa ve středu Evropy

A PROČ TEDY VLASTNĚ CAESAR?

... Julia zavraždil větší počet jeho přátel nežli nepřátel, protože jim nesplnil jejich nesplnitelná přání. Sám však si přál pouze moc k uspořádání poměrů. Nikdo nikdy nevyužil laskavěji svého vítězství, z něhož pro sebe nic nevytěžil.

Seneka

... vždycky se našel člověk, když ho bylo zapotřebí: Caesar, Augustus, Cromwell atd.

B. Engels

Caesar věděl, že republika je lež, že Cicero žvaní, že místo toho útvaru musí být postaven jiný, že útvar jenž zřídil je nutností.

G.W.F. Hegel

Caesar byl samovládce, ale nikdy ho nezachvátila závrať tyranů.

Th. Mommsen

Caesar byl skutečným státníkem, a to stačilo. Cicero zkoušel vládnout a při své vši čestnosti způsobil hroznou škodu své vlasti jen proto, že neuměl zaujmout hledisko státníka.

N.G.Černyševskij

INTERVIEW

Původní dosud nepublikovaný rozhovor s Gaiem Juliem Caesarem pro tento program.

- Julie, můžeš prozradit našim divákům (dovolil mi abych mu tykal, tehdy si prý všichni tykali) jak to vlastně bylo s Tvou smrtí?
- Nemůžu.
- Děkuji za odpověď. Další otázka. Jak se díváš na divadelní hry, které byly o Tvém životě napsány?
- I já jsem se zabýval uměním, takže mám pro autory pochopení. Z těch představení, která jsem sám viděl, mě nejvíce zaujalo představení společnosti jakéhosi Shakespeara, to bylo na ostrovech a už je to hodně dávno. Mnohem později jsem byl dvakrát na představení v Praze, které bylo pojmenováno podle mě. To bylo v divadle, které si říkalo Osvobozené. Zaujaly mě i nedokončené "Transakce pana Julia Caesara" od občana B. Brechta. Už se těším na hru "I ty Caesare", určitě se na ní přijdu podívat. Na premiéru mi to nevyjde, ale na jednu z prvních repríz určitě přijdu.
- Budeme se těšit na Tvou návštěvu. Hlavně ženy bude jistě zajímat, kde jsi se oblékal, protože jak je známo, patřil jsi mezi největší elegány své doby.
- Měl jsem už od mládí svého krejčího, který ušil vše co jsem kdy nosil. Měl svou dílnu v jedné zastrčené uličce, kde se porážel dobytek a zpracovávalo se maso. Říkalo se jí Řeznická, a ten krejčí se jmenoval Lucius Markus Benetton.
- Co říkáš tomu, že se Tvé jméno stalo synonymem velikosti, jedinečnosti?
- To je příjemné. Horší je, že je spojováno také s pojmy jako zptatečnictví, ukrutnost, absolutismus, omezenost, které vždy brzdily vývoj lidstva. Vždyť vše co jsem činil, činil jsem proto, abych posunul lidstvo dopředu.
- Kdybys měl možnost znovu prožít život. Jak by ses rozhodl? Žít znovu v době před 2 000 lety, nebo dnes?
- Před 2 000 lety. Ve své době.
- Proč?
- Vám to možná bude připadat divné, učíte se o tom jaká to byla krutá doba. Já jsem dvě třetiny svého života prožil na bitevním poli. Denně jsem kolem sebe viděl umírat lidi, spolubojovníky, přátele. Sám jsem několikrát stal tvář v tvář smrti. Vždy to však bylo v čestném boji, muže proti muži. Vždy jsem měl svůj život ve svých vlastních rukách. Ve vaší době může jeden člověk rozhodovat o životech tisíců, milionů na druhém konci světa, a to mně nepřipadá čestné.

V Litvínově 1.1.1987 - 04⁰⁰ hodin

Je nesnadnější, abych byl zatlačen z první řady do druhé, než ze druhé do poslední.

Gaius Julius Caesar